

ایران با دیگر کشورهای درگیر کرونا

دکتر مایکل رایان - مدیرعامل «برنامه مدیریت اضطراری سازمان بهداشت جهانی» - درباره آخرین وضعیت ویروس کرونا در جهان گفته است «ایران و ایتالیا اکنون در عذاب هستند اما به شما تضمین می‌دهم خیلی زود سایر کشورها در موقعیت مشابهی قرار خواهند گرفت!»

ایران با دیگر کشورهای درگیر کرونا

رضا نصری

دکتر مایکل رایان - مدیرعامل «برنامه مدیریت اضطراری سازمان بهداشت جهانی» - درباره آخرین وضعیت ویروس کرونا در جهان گفته است «ایران و ایتالیا اکنون در عذاب هستند اما به شما تضمین می‌دهم خیلی زود سایر کشورها در موقعیت مشابهی قرار خواهند گرفت!»

این سخنان دکتر رایان دست کم دو فرضیه را پُررنگ می‌کند: اول اینکه «ظهور، توسعه و سیر ویروس کرونا» در همه کشورها کم و بیش از یک الگوی مشابه پیروی می‌کند؛ و دوم اینکه، اگر چین را موفق‌ترین کشور در مهار بحران تصور کنیم، احتمالاً اتخاذ تدابیری شبیه به تدابیر چین موثرترین و آزموده‌ترین راه مدیریت بحران خواهد بود.

اما مشکل اینجاست که ایران - برخلاف سایر کشورهای درگیر - در اتخاذ تدابیر ضربتی و سفت و سخت مانند چین و ایتالیا با موانع، محدودیت‌ها و چالش‌های ویژه‌ای مواجه است.

۱) اول اینکه اتخاذ این نوع تدابیر - مانند تحمیل قرنطینه سراسری، تعلیق فعالیت‌های اقتصادی و حمایت مالی از بنگاه‌ها و کسب و کار آسیب‌دیده - برای دولت ایران از اغلب کشورهای مشابه به مراتب دشوارتر است. این تدابیر مستلزم هزینه‌کردن میلیاردها دلار پول و یک بنیه قوی اقتصادی است که ایران - پس از تحمل دو سال تحریم و «فشار حداکثری» - از هر دوی آن تا حدود زیادی بی‌بهره شده است. در مقام مقیاس، ایتالیا - که شرایط مشابهی با ایران دارد - تا کنون فقط ۲۸ میلیارد دلار (یعنی درصد مهمی از کل بودجه سالانه ایران) را به موضوع کرونا اختصاص داده است و دولت بریتانیا نیز برای مقابله با بحران رقمی معادل ۳۹ میلیارد دلار در نظر دارد.

به بیان دیگر، دولت ایران برای اتخاذ تدابیر ضربتی مورد نظر پول کافی در دست ندارد و «اقتصاد» نیز بر اثر فشارهای ظالمانه و غیرقانونی دولت آمریکا شکننده‌تر از آن است که برای مدت طولانی قابل «تعلیق» باشد. تبعات انسانی سقوط اقتصاد هم سنگین‌تر از آن است که دولت با اغماض از کنار آن عبور کند.

۲) دوم اینکه ایران مانند همه کشورها با تمام چالش‌ها و تهدیدهای ویروس کرونا دست و پنجه نرم می‌کند؛ اما تنها کشوری است که وادار است تحت تحریم، «فشار حداکثری» و کارشکنی‌های سیستماتیک دولت آمریکا بحران را مدیریت کند! به عبارت دیگر، در حالی که سایر کشورها به همکاری‌های چندجانبه و تبادل امکانات با یکدیگر روی آورده‌اند، دولت آمریکا حتی در اوج این بحران فراگیر همچنان از فشارهای غیرقانونی و کارشکنی برای مانع‌تراشی در برابر تلاش‌های ایران دست برنمی‌دارد.

به عنوان مثال، علیرغم مخاطرات بحران، دولت آمریکا همچنان اجازه نمی‌دهد منابع مالی ایران در دیگر کشورها به کانال مالی موسوم به «کانال سوئیس» وارد شود تا از آن طریق برای خرید دارو و تجهیزات استفاده شود؛ و ایضاً «مایک پومپئو» - وزیر خارجه آمریکا - شخصاً سایر کشورها را به «مشروط کردن» ارسال کمک‌های بشردوستانه به ایران ترغیب کرده و انتظار می‌رود در برابر درخواست وام ۵ میلیارد دلاری ایران از صندوق بین‌المللی پول (IMF) نیز مانع‌تراشی کند.

در کنار آن، لابی‌ها و بازوهای «غیر رسمی» دولت ترامپ (مانند سازمان FDD و UANI) نیز از «فرصت کرونا» استفاده می‌کنند تا به بخش‌هایی از صنایع و اقتصاد ایران که تا کنون به نسبت از گزند تحریم‌ها در امان بوده آسیب برسانند! در این میان، در کنار تلاش‌های اروپایی (به ویژه دولت بریتانیا) برای بازگرداندن تحریم‌های شورای امنیت و معرفی ایران به عنوان «کانون پاندمی» در افکار عمومی جهان، یکی از اهداف اصلی آن‌ها استفاده از فضای بحران برای فلج کردن صنعت هواپیمایی ایران و ارباب‌شرکت‌های چینی در قطع ارتباط دوجانبه با کشور است.

۳) سوم اینکه دولت ایران - برخلاف اغلب کشورها - در کنار جنگ با کرونا با یک «جنگ روانی» تمام‌عیار هم دست و پنجه نرم می‌کند که این خود همراه‌سازی مردم با دستورالعمل‌ها و توصیه‌های کارشناسی را به شدت دشوار می‌سازد. در واقع، کارگزاران این جنگ روانی در تلاش هستند با تزریق اخبار و اطلاعات جعلی، ترسیم یک فضای غیر واقعی، ایجاد توقعات ناسازگار با نظر کارشناسان و تشدید بی‌اعتمادی میان ملت و ارگان‌های ذی‌ربط دولتی عملاً کارآمدی مقامات مسئول در مدیریت بحران را به حداقل برسانند.

در واقع، از میان صد کشوری که با بحران کرونا درگیر شده‌اند ایران تنها کشوری است که افکار عمومی آن به صورت ۲۴ ساعته با انبوهی از نامه‌های «محرمانه» جعلی، ویدئوهای دروغین از مشاهدات پرستاران و کادرهای پزشکی، تحلیل‌های بی‌اساس، انتقادات مغرضانه از کیفیت عملکرد دولت، شایعات پی‌در پی در مورد استعفای مقامات، آمارهای کذب و فضا سازی‌های ده‌ها رسانه خارج‌نشین لاینقطع بمباران می‌شود!